

Høringsnotat: Supplerende første offentlighedsfase miljøvurdering af planen for Energiø Bornholm - overplanting

Kontor/afdeling
Center for Energiøer

Dato
14. juni 2022

J nr. 2022-13246

Dok. ID ENØ-FOR-085

MJHT/SBBN

Indledning

I forbindelse med afgrænsningen af planen for Energiøen Bornholm er der gennemført en offentlig høring (1. offentlighedsfase), hvor borgere, myndigheder og øvrige interessenter havde mulighed for at indsende ideer og forslag til miljøvurdering af planen for Energiøen Bornholm. Den offentlige høring omfattede både anlæg på land og på havet. Høringen løb i perioden fra den 8. november 2021 til den 13. december 2021, hvor Energistyrelsen modtog i alt 52 høringssvar.

Der er i tillæg til den 1. offentlige høring, også kaldet idéhøring, er der ligeledes gennemført en supplerende offentlig høring. Den supplerende høring vedrørte alene overplanting. Den supplerende høring løb i perioden fra den 11. april til 9. maj 2022, hvor Energistyrelsen modtog i alt 22 høringssvar. Høringssvarene blev indsendt af myndigheder, borgere, erhvervsorganisationer, foreninger og andre interessenter.

Nedenfor findes en opsummering af høringssvarene fra den supplerende høring samt Energistrelsens håndtering af høringssvarene i forhold til afgrænsningsudtalelsen. Afgrænsningsudtalelsen vil danne rammen for miljørapporten for planen for Program Energiø Bornholm. Den opdaterede afgrænsningsudtalelse for miljørapporten for Plan for Program Energiø Bornholm blev offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside i uge 24¹.

Behandling af høringssvar – supplerende høring

Energistyrelsens behandling af høringssparternes bemærkninger er beskrevet i Tabel 1 under "Energistyrelsens bemærkninger til høringssvarene".

I tillæg til Energistyrelsens håndtering af ovennævnte høringssvar i forbindelse med udarbejdelsen af den opdaterede afgrænsningsudtalelse, var der blandt de indkomne høringssvar en række spørgsmål og forslag til processen, de politiske beslutning og rammerne for plangrundlaget. Disse er ikke medtaget i afgrænsningsudtalelsen af miljørapporten, da dette falder uden for rammerne af denne. Disse er i stedet adresseret i Tabel 2 nedenfor, hvor de er rubriceret under "*Energistyrelsens øvrige bemærkninger til høringssvarene, som ikke har kunnet adresseres i afgrænsningsudtalelsen*".

Dette indebærer, at der ikke er foretaget ændringer i afgrænsningsudtalelsen ud fra disse høringssvar.

En samlet oversigt over alle høringssvar findes i Tabel 3 nedenfor.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

¹ <https://ens.dk/ansvarsomraader/vindenergi/udbud-paa-havvindmoelleomraadet/danmarks-energioeer-1>

Tabel 1 Energistyrelsens bemærkninger til høringssvarene.

Høringssvar nr.	Opsummering af høringssvar	ENS håndtering af høringssvar i afgrænsningsudtalelsen for Plan for Program Energiø Bornholm
A: Overplanting		
<p>Nr. 5, 14, 15, 16, 21, 22</p>	<p>Et høringssvar bekymrer sig om de uoverskuelige konsekvenser vedkommende mener overplanting vil få for dyreliv, planteliv og ikke mindst menneskeliv.</p> <p>To andre høringssvar spørger til, hvilke ekstra gener overplanting vil give anledning til.</p> <p>Desuden bemærker en myndighed, at større mølletæthed samt mølledimensioner ligeledes kan have betydning i forhold til fortrængning af fugle, hvilket ligeledes skal undersøges.</p>	<p>I forbindelse med arbejdet med Plan for Program Energiø Bornholm vil der blive udarbejdet en miljørapport, hvori, der vil blive foretaget faglige vurderinger af planens konsekvenser for miljøet, herunder påvirkninger på dyreliv, herunder fugle, planteliv og menneskeliv. Miljørapporten vil indeholde en vurdering af to scenarier – med og uden overplanting, hvorfor konsekvenserne og forskellen belyses. Hvor der er væsentlige påvirkninger, vil der blive stillet krav om indarbejdelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgende tiltag.</p> <p>I forbindelse med de konkrete projekter både på land og til havs vil der desuden blive udarbejdet miljøkonsekvensrapporter, der belyser konsekvenserne af de konkrete projekter. I den forbindelse vil der ligeledes stilles krav om indarbejdelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgende tiltag, hvor der er væsentlige påvirkninger på miljøet, så påvirkningerne reduceres mest muligt.</p>
<p>Nr. 9</p>	<p>Et høringssvar ytrer, at med overplanting øges der yderligere sandsynligheden for, at der produceres mere strøm end der på et givet tidspunkt kan aftages. Dermed vil overplanting føre til en stærkt øget økonomisk interesse i at kunne bruge denne overproduktion, inden den bliver født ind i det egentlige kabelanlæg, f.eks. ved at etablere såkaldte Power-to-X anlæg, fx produktion af brint-baserede brændstoffer gennem elektrolyse og videre kemisk produktion. Dette er i sig selv ikke problematisk. Men der har indtil videre ikke fundet nogen diskussion sted om de miljømæssige indvirkninger af sådanne kemiske industrianlæg på Bornholm og evt. produktion af brint, som i sig selv er et eksplosionsfarligt stof, samt den igen deraf følgende transport af denne brint eller brintbaserede brændstoffer fra øen.</p>	<p>Energistyrelsen gør opmærksom på, at der endnu ikke er udarbejdet en miljøvurdering. Tidligere høring og nærværende supplerende høring er idéhøringer, der bl.a. har til formål at sikre at afgrænsningen til den kommende miljøvurdering af Plan for Program Energiø Bornholm er fyldestgørende. Der udarbejdes desuden miljøkonsekvensrapporter for de konkrete landanlæg og kabler samt havvindmølleparker i en senere fase.</p> <p>Se desuden svar vedr. Power-to-X, de politiske beslutninger og processer, vedr. dialog i tabel 2.</p>

	Overplanting, baseret alene på den planlagte begrænsede miljøvurdering, risikerer derfor at skabe fakta og økonomiske tvang, der næsten automatisk vil gøre etableringen af en sådan industri nødvendig, uden at en tilstrækkelig offentlig diskussion og politisk behandling på Bornholm har fundet sted.	
B: Rammerne for miljøvurderingen		
Nr. 5	Et høringssvar gør opmærksom på, at det er svært at forstå eller se, hvor stort anlægget skal være (hele projektet).	I kapitel 3 i Udkast til afgrænsningsudtalelsen er beskrevet rammerne for planen, landdelen, havvindmølleområdet og kabelkorridorerne på land og vand. Da planen skal sætte de ydre rammer for det kommende projekt, er det således ikke de konkrete projekter, der beskrives i afgrænsningsudtalelsen. For at imødekomme høringssvaret opdateres afgrænsningsudtalelsen med figurer af planområderne. Beskrivelser og visualiseringer af de konkrete projekter (land og vand) udarbejdes i forbindelse med miljøkonsekvensrapporterne (VVM-fasen), se i øvrigt nedenstående høringssvar.
Nr. 16	Et høringssvar bemærker at ilandføring af kablerne fra havvindmøllerne til landanlægget ikke er omfattet af Miljøvurdering af Plan for Program Energiø Bornholm. Der opfordres til, at der ikke foretages gravearbejde i kystskrænterne, hvor der mange steder findes vigtige biotoper og habitater.	Ilandføringsområder er en del af planområderne, og miljøpåvirkninger som følge af ilandføring vil blive inkluderet i miljørapporten. Afgrænsningsudtalelsen opdateres med figurer, der illustrerer det samlede planområde, så dette fremgår tydeligere. Energistyrelsen formidler informationen videre til Energinet, der planlægger anlægsmetoderne for ilandføring af søkabler. Som udgangspunkt sker ilandføringen af søkabler ved underboring af kystlinjen, da dette giver den mest kosteffektive anlægsmetode og samtidigt er skånsomt for miljøet.
Nr. 7	Et høringssvar spørger til koblingsstationer.	Det er besluttet, at planerne ikke skal rumme mulighed for tilslutning af koblingsstationer. Der skal alene laves transformerstationer på havet. Teksten vedr. koblingsstationer tilrettes i afgrænsningsudtalelsen.
C: Miljøvurderingsprocessen		
Nr. 15	Et høringssvar bemærker, at udvidelser over 2 GW ikke er dokumenteret tilstrækkeligt.	Energistyrelsen forstår høringssvaret således, at der efterspørges dokumentation for miljøpåvirkningen ved etablering af mere en 2 GW havvind.

		<p>Der er endnu ikke udarbejdet miljøvurderinger i forbindelse med Energiø Bornholm, hverken for et scenarie med 2 GW eller mere. Nærværende supplerende høring vedrører netop afgrænsningen af den miljørapport, der skal udarbejdes i forbindelse med arbejdet med Plan for Program Energiø Bornholm. I miljørapporten vil der blive foretaget faglige vurderinger af planens konsekvenser for miljøet, herunder påvirkninger på dyreliv, planteliv og menneskeliv. Miljørapporten vil indeholde en vurdering af to scenarier – med og uden overplantning, hvorfor forskellen belyses. Hvor der er væsentlige påvirkninger, vil der blive stillet krav om indarbejdelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgende tiltag.</p> <p>I forbindelse med de konkrete projekter både på land og til havs vil der desuden blive udarbejdet miljøkonsekvensrapporter, der belyser konsekvenserne af de konkrete projekter. I den forbindelse vil der ligeledes blive stillet krav om indarbejdelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgende tiltag, hvor der er væsentlige påvirkninger på miljøet, så påvirkningerne reduceres mest muligt.</p> <p>Miljøstyrelsen er myndighed for §25-tilladelsen på land, altså selve VVM-tilladelsen (etableringstilladelsen), mens Energistyrelsen er myndighed for havvind. For landanlægget gælder desuden at Bornholms Regionskommune er planmyndighed (kommune- og lokalplan).</p>
D: Biologisk mangfoldighed		
Nr. 19	<p>Et høringssvar understreger, at etableringen af havvindmøller med tilhørende søkabler til Bornholm, fra Bornholm til Sjælland og interconnectorer til udlandet, kan medføre påvirkninger af den marine flora og fauna inkl. fisk og arter af sæler, i såvel anlægs- som driftsfase, bl.a. ved reduktion af havbundsareal og dermed potentielt fødegrundlaget for marine arter.</p>	<p>Formålet med udarbejdelsen af den kommende miljørapport er at miljøvurdere Plan for Program Energiø Bornholm, dvs. at miljøvurdere de potentielle konsekvenser planen kan have for miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed.</p> <p>I miljørapporten vil der blive foretaget faglige vurderinger af planens konsekvenser for miljøet, herunder påvirkninger på dyreliv, planteliv og menneskeliv. Miljørapporten vil indeholde en vurdering af to scenarier – med og uden overplantning, hvorfor forskellen belyses. Hvor der er væsentlige påvirkninger, vil der blive stillet krav om indarbejdelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgende tiltag.</p>

		I forbindelse med de konkrete projekter både på land og til havs vil der desuden blive udarbejdet miljøkonsekvensrapporter, der belyser konsekvenserne af det konkrete projekt. I den forbindelse vil der ligeledes blive stillet krav om indarbejdelse af kompenserende foranstaltninger eller afværgende tiltag, hvor der er væsentlige påvirkninger på miljøet, så påvirkningerne reduceres mest muligt.
Nr. 21	En myndighed finder, at miljørapporten ligeledes skal indeholde, en redegørelse for - og vurdering af påvirkning af fugle, som er omfattet af den generelle beskyttelse i fuglebeskyttelsesdirektivet.	Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og i afgrænsningsudtalelsens afsnittene Øvrig flora og fauna på land og Fugle (ikke omfattet af udpegningsgrundlag) på havet, præciseret, at fugle, omfattet af den generelle beskyttelse i fuglebeskyttelsesdirektivet også skal indgå i vurderingen.
E: Visuel indvirkning		
Nr. 5, 7, 13, 15	<p>Flere høringssvar efterspørger detaljerede visualiseringer af havvindmølleparkerne med overplanting og bekymring om den påvirkning det visuelle kan have på befolkningen.</p> <p>Der stilles desuden spørgsmålstejn til om høringen kan foregå uden visualiseringer.</p> <p>Desuden stilles der spørgsmålstejn ved, om man må planlægge for møller større end det, der blev visualiseret i september 2020.</p>	<p>Nærværende supplerende idéhøring har til formål, at sikre at forslag og ideer til afgrænsningen af miljørapporten Plan for Program Energiø Bornholm. Høringen indeholder udkast til afgrænsningsudtalelse, hvori det netop fremgår, at miljørapporten skal indeholde <i>eksempel</i>visualiseringer af havmølleparken <i>med og uden</i> overplanting fra forskellige steder på Bornholms sydkyst. Disse visualiseringer vil indgå i en vurdering af graden af påvirkning. Visualiseringer vil derfor blive indeholdt i miljørapporten, der medfølger den endelige udkast til plan, som sendes i høring i medio 2023. Miljørapporten vil indeholde vurderinger af påvirkningen af mennesker og miljø.</p> <p>De tidligere visualiseringer fra 2020, hvor visualiseringerne blev udarbejdet på baggrund af en vindmøllemodel med en rotordiameter på 236 meter, en navhøjde på 150 meter og en totalhøjde (til toppen af vingespidsen i lodret position) på 268 meter, indgik ikke som en del af et beslutningsgrundlag, men skulle alene give en idé om synligheden af en møllepark ud for Bornholm.</p> <p>Endelige visualiseringer kan dog ikke udføres, før der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for det konkrete projekt, da opstillingsmønster og type af mølle ikke er kendt endnu. Eksempelvisualiseringer har dog til formål at give en fornemmelse for den visuelle påvirkning med forskellige afstande fra kysten.</p>
Nr. 4	Et høringssvar gør opmærksom på tysk materiale om placering af havvindmøller tæt ved kysten.	Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og kan oplyse at styrelsen sidder med i Baltic energy market interconnection plan (BEMIP), der har

		til formål, at sikre et åbent og integreret regional elektricitetsmarked i EU.
Nr. 6, 8, 16	<p>Flere høringssvar gør opmærksom på lysafmærkningen på møllerne, der forstyrrer udsigten samt biodiversiteten om aftenen og natten.</p> <p>I samme forbindelse efterspørges eksempelvisualiseringer i form af video.</p> <p>Der gøres opmærksom på, at der som afværgeforanstaltninger beskrives alternative foranstaltninger i form af en lysafmærkning, der er radarstyret, så den kun aktiveres efter behov, jfr. Vejledning til BL 3-11 Bestemmelser om luftfartsafmærkning af vindmøller 2. udgave, 4. maj 2018.</p> <p>Gør yderligere opmærksom på, at Danmark deltager i High-Level Group on the Baltic Energy Market Interconnection Plan, BEMIP. Koordinering af lysafmærkningen er en del af BEMIP Offshore Wind Work-program der gælder til 2024: "Coordinate technical safety issues, lightning and marking in order to ensure that the same standards or methodology are applied for all projects in the region." (Min afmærkning.). Efterspørger derfor at Danmark i samarbejde med de øvrige lande i BEMIP, får sat standarder for lysafmærkning af havvindmøller.</p>	<p>De i ovennævnte svar på høringssvar vedr. eksempelvisualiseringer, vil indgå i den kommende miljøvurdering af planen, vil også indeholde eksempelvisualiseringer om natten, også i form af videoptagelser fra sammenlignelige havvindmølleparker.</p> <p>Som et eksempel på, hvordan sådanne eksempelvisualiseringer kan udarbejdes på nuværende tidspunkt i plan-processen henvises til visualiseringer for Thor Havvindmøllepark ved Vestkysten: https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Vindenergi/thor_havvindmoellepark_miljoevurdering_appendix_visibilitetsanalyse.pdf</p> <p>I forbindelse med miljøvurderingen af planen samt miljøvurderingen af det konkrete projekt vil der blive arbejdet med mulige afværgetiltag, der kan reducere lysforurening fra møllerne, såfremt konklusionen på miljøvurderingerne bliver, at påvirkningen er væsentlig. Høringssvaret vedr. mulige afværgetiltag vil indgå i vurderingen.</p>
Nr. 17	Et enkelt høringssvar opfordrer til at visualiseringen af landanlægget er af høj detaljeringsgrad.	I forbindelse med arbejdet med planene for Program Energiø Bornholm vil der foretages eksempelvisualiseringer af landanlægget. Da der alene er tale om en plan, der sætter de ydre rammer for landanlægget, kan der i den forbindelse ikke laves visualiseringer af det konkrete landanlæg. Visualiseringer af det konkrete landanlæg vil blive udarbejdet i forbindelse med VVM-fasen for landanlægget og kan forventes offentliggjort i løbet af 2023.
F: Valg og fravalg		
Nr. 15, 17	Et par høringssvar ønsker, at miljørapporten indeholder en redegørelse af hvilke beslutningsprocesser for udvidelser af kapacitet, valg af områder for kabelføringer og landanlæg, indskrænkninger af havarealer etc., altså hvilke valg og fravalg, der ligger til grund for Udkast til Plan for Program Energiø Bornholm.	<p>Miljørapporten vil indeholde en begrundelse for endelige placeringer af både anlæg på land og til havs, og dermed hvilke valg og fravalg, der er taget undervejs i processen, jf. afsnit 6.2 Alternativer i afgrænsningsudtalelsen.</p> <p>I forbindelse med udarbejdelsen af den endelige plan, vil der desuden blive udarbejdet en sammenfattende redegørelse, der også inkluderer valg og fravalg.</p>

G: Hydrografi, kystmorfologi og vandkvalitet		
Nr. 19	<p>Et høringssvar gør opmærksom på, at landbruget på Bornholm er med den nye Vandområdeplan 3, pålagt at reducere udledningen af kvælstof til Østersøen, og efterspørger, hvad omfanget af forøgede mængder af næringsstoffer forårsaget af de etablerede vindmøller på dansk EEZ til dato er?</p> <p>Yderligere efterspørges det, hvor stor en mængde næringsstoffer Programmet Energiø Bornholm vil frigøre til Østersøen?</p>	<p>Som beskrevet i Udkast til afgrænsning skal miljørapporten indeholde en overordnet vurdering af, om der i forbindelse med anlægs- eller driftsfasen af Energiø Bornholm kan forventes påvirkninger af områdets vandkvalitet, som videre kan føre til påvirkning af fysiske og biologiske forhold.</p> <p>I forbindelse med de konkrete projekter vil der blive foretaget detaljerede vurderinger af Energiø Bornholms tilførsel af næringsstoffer til Østersøen, hvor der også vil blive foretaget vurderinger af tilførslen i forhold til de eksisterende forhold i Østersøen og kumulativt med andre planer og projekter. I denne forbindelse vil der også blive foreslået afværgetiltag, såfremt dette er nødvendigt.</p>
H: Vand og hav		
Nr. 21	<p>En myndighed gør opmærksom på, at miljørapporten skal indeholde beskrivelser af konkrete forhold, som forudsætter et kendskab til faktuelle oplysninger i vandområdeplanerne fx om afgrænsning af vandområder, miljømål, tilstand og indsatser. Desuden noteres at miljørapporten også skal indeholde en vurdering af de forventede påvirkninger af berørte målsatte vandforekomster som følge af planen, herunder vurderinger af risiko for forringelse af tilstanden og hindring af målopfyldelse.</p>	<p>Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og har præciseret listen med miljøbeskyttelsesmål og forpligtelser i afsnit 6.4 Miljøbeskyttelsesmål, og understreget at disse skal inddrages for relevante miljøemner.</p>
Nr. 21	<p>En myndighed gør opmærksom på, at miljørapporten skal forholde sig konkret til berørte vandområder, deres miljømål, deres tilstand samt deres indsatsprogrammer jf. vandområdeplanerne.</p>	<p>Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og har præciseret listen med miljøbeskyttelsesmål og forpligtelser i afsnit 6.4 Miljøbeskyttelsesmål, og understreget at disse skal inddrages for relevante miljøemner.</p>
Nr. 21	<p>En myndighed gør opmærksom på, at kapitlet for vandkvalitet skal indeholde afsnit med beskrivelser af og vurderinger for vandområder i forhold til vandområdeplanerne. Det betyder, at miljørapporten skal forholde sig til konkret berørte kystvande og territorialfarvande, deres miljømål, deres tilstand samt deres indsatsprogrammer jf. vandområdeplanerne.</p> <p>Det bør fremgå tydeligt, at man har vurderet de forventede potentielle miljøpåvirkninger på kvalitetselementerne; fytoplankton, rodfæstede bundplanter, bunddyr og de nationalt specifikke stoffer, samt de understøttende kvalitetselementer; iltforhold og vandets klarhed. Der skal endvidere foretages en vurdering af den forventede påvirkning på den kemiske tilstand.</p>	<p>Energistyrelsen noterer sig høringssvaret.</p> <p>Energistyrelsen gør samtidigt opmærksom på, at der er tale om en miljøvurdering af en plan, hvorfor det ikke er muligt at konkretisere og kvantificere miljøpåvirkningerne på kvalitetselementerne. Vurderingen af miljøpåvirkningerne på kvalitetselementerne og den kemiske tilstand vil foregå på et overordnet niveau i miljørapporten, og vil senere blive behandlet i VVM for det konkrete projekt for havvind.</p>
I: Miljøbeskyttelsesmål		

Nr. 21	En myndighed gør opmærksom på, at plan for "Energjø Bornholm" skal være i overensstemmelse med vandplanlægningen for berørte målsatte vandforekomster (søer, vandløb, kystvand og territorialvand samt grundvandsforekomster) og havstrategien for berørte havområder.	Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og har præciseret listen med miljøbeskyttelsesmål og forpligtelser i afsnit 6.4 Miljøbeskyttelsesmål, og understreget at disse skal inddrages for relevante miljøemner.
Nr. 21	En myndighed gør opmærksom på, at vandområdeplanerne 2021-2027 pt. er i høring, og at det fsva. beskrivelse og vurdering af planens påvirkninger af målsatte vandforekomster skal foretages på baggrund af tilstandsvurderingerne som fremgår heraf.	Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og har præciseret listen med miljøbeskyttelsesmål og forpligtelser i afsnit 6.4 Miljøbeskyttelsesmål, og understreget at disse skal inddrages for relevante miljøemner.
Nr. 21	En myndighed gør opmærksom på, at oversigten over relevante direktiver og love bør indeholde lov om vandplanlægning og de tilhørende bekendtgørelser.	Energistyrelsen noterer sig høringssvaret og har præciseret listen med miljøbeskyttelsesmål og forpligtelser i afsnit 6.4 Miljøbeskyttelsesmål, og understreget at disse skal inddrages for relevante miljøemner.
J: Støj		
Nr. 5, 15, 22	Flere høringssvar efterspørger bedre information omkring støj, og hvilke ekstra støjpåvirkninger, der vil komme pga. overplanting og som følge af anlæggene på land og til havs.	<p>Støj fra etablering af havvindmøller vil afhænge af, hvilket fundament der anvendes til møllen og hvordan det etableres. Det vides ikke på nuværende tidspunkt hvilken type fundament der anvendes og hvordan det etableres. Det fremgår af udkast til afgrænsningsudtalelsen, at støj fra etablering af vindmøllerne vil være minimal på grund af den store afstand til land.</p> <p>Miljørapporten skal indeholde en overordnet vurdering af den støj, som kan forventes fra Energjø Bornholm, og hvorvidt vejledende støjgrænser kan forventes overholdt.</p> <p>Miljørapporten skal ligeledes indeholde et scenarie med og uden overplanting, hvorfor det synliggøres hvad forskellen vil være.</p> <p>Høringssvaret har ikke givet anledning til opdateringer af afgrænsningsudtalelsen, men det er dog blevet tydeliggjort, at der er tale om to scenarier.</p>
K: Fredninger		
Nr. 6, 8	Et høringssvar bemærker, at den sydlige kyst på Bornholm er fredet, og at etablering af havvindmøller kan give en væsentlig påvirkning af den fredede natur.	Som beskrevet i Udkast til afgrænsning, skal Miljørapporten indeholde miljøvurderinger af planens mulige påvirkninger af landskab og kulturarv, herunder også fredede områder.
L: Magnetfelter		

Nr. 5, 15	To høringssvar ønsker at vide, hvor stor sikkerhedsafstanden til magnetfelter fra kabler bliver, når strømmen fordobles?	<p>Helt grundlæggende er der ikke en sikkerhedsafstand i forhold til magnetfelter ved højspændingskabler. Sikkerhedsafstand til jordkabler er relateret til risiko for stød, hvis kablerne beskadiges og de strømførende ledere blotlægges. Derfor er der omkring jordkablerne etableret servitútbælter på ca. 7 meters bredde inden for hvilke, der ikke må graves i jorden uden Energinets tilladelse. Magnetfelterne omkring jordkablerne afhænger af, hvordan kablerne er installeret, og om der er tale om kabler med vekselstrøm eller kabler med jævnstrøm. En fordobling af strømstyrken vil alt andet lige medføre et større magnetfelt, men magnetfeltets størrelse er også afhængig af mange andre faktorer som kabeltype, og hvorledes kablet er installeret.</p> <p>Ved placering af større el-anlæg og kabler tages udgangspunkt i sundhedsmyndighedernes forsigtighedsprincip, der indebærer, at der holdes så stor afstand til boliger, at magnetfeltet er mindre end hvad der måske kan medføre en påvirkning af sundheden. Det er derfor vurderet, at der ikke er behov for at belyse magnetfelter, jf. også afsnit 6.6.2.2 Magnetfelter i Udkast til afgrænsningsudtalelse.</p>
M: Turisme		
Nr. 5, 22	Flere høringssvar udtrykker bekymring for, at turister fravælger Bornholm pga. disse store industrielle anlæg i havet og på land, og at der vil være økonomisk tab for befolkningen på Bornholm.	Miljørapporten skal beskrive de væsentlige miljøpåvirkninger. De påvirkninger der kan påvirke turismen i lokalområdet er knyttet til de rekreative, landskabelige og visuelle forhold, der beskrives i miljørapporten. Forhold vedrørende sejlads vil ligeledes blive beskrevet i miljørapporten. Det er i afgrænsningsudtalelsen tydeliggjort, at turismen er den del af den rekreative anvendelse.
N: Kumulative påvirkninger		
Nr. 16, 17	Flere høringssvar bemærker, at det er vigtigt, at den samlede effekt af andre landes opsætning af vindmøller tæt på Bornholm vurderes, herunder påvirkninger af fugle (traner og havlit).	Vurderingen af kumulative forhold er en vigtig del af miljøvurderingen af Planefor Program Energiø Bornholm, hvorfor dette også fremgår af Udkast til afgrænsningsudtalelse af Plan for Program Energiø Bornholm, afsnit 6.5.
Nr. 18	Et høringssvar bemærker, at i afsnit 6.5 Indvirkninger på miljøet – generelt nævnes "[...]eventuelle kumulative indvirkninger med øvrige havvindmølleparker, der er planlagt, under opførelse eller udlagt i Havplanen, anden udnyttelse af havområdet og planlægning for land, som følge af kommune- og lokalplanlægning. Endvidere indgår også kumulative virkninger i forhold til eksisterende og planlagte havvindmølleparker i tysk, svensk og polsk farvand."	Se ovenfor.

	Der opfordres til, at de kumulative påvirkninger omfatter alle økosystemkomponenter (Havstrategidirektivet) i havområder og inkluderer alle de eksisterende påvirkninger i havområdet. Dvs. eksisterende støj og forstyrrelse fra eksisterende skibstrafik, fysisk påvirkning af havbunden fra fiskeri og råstof-indvinding m.m., og at nyeste analyseværktøjer anvendes til det.	
--	---	--

Tabel 2 Energistyrelsens øvrige bemærkninger til høringssvarene, som ikke har kunnet adresseres i afgrænsningsudtalelsen.

Emne	Høringssvar	ENS håndtering af høringssvar i afgrænsningsudtalelsen for Plan Program for Energiø Bornholm
O: Rammerne for miljøvurdering		
Overplanting Nr. 5, 6, 8, 13, 15	Flere høringssvar stiller sig negativt og uforstående over overplanting, og spørger desuden til om størrelsen på landanlægget bliver større som følge af overplanting.	<p>Muligheden for overplanting skal som udgangspunkt sikre en stabil leverance af strøm til el-nettet, da overplanting kan kompensere for det tab af strøm (nettab), der kan opstå mellem møller og tilslutningspunkt, og kompensere for, at der som regel er vindmøller ude af drift pga. service mv. hvilket kan resultere i nedsat effekt af parken.</p> <p>Teknisk betyder det, at der skal opstilles flere vindmøller inden for det udpegede areal til havvind. Der vil i forbindelse med det konkrete projekt for havvind blive regnet på den optimale udnyttelse af arealet inden for de givne rammer. De endelige tekniske detaljer vedr. projektet, herunder overplanting, vil derfor først foreligge i forbindelse med projekteringen og miljøvurderingen af det konkrete projekt.</p> <p>Rammerne for Energiø Bornholm er i sidste ende en politisk beslutning, der inkluderer beslutning om havvindmølleparkens størrelse (i GW) og afstand til kysten.</p> <p>Højspændingsanlægget på land vil <i>ikke</i> blive større som følge af overplanting.</p>
Nr. 12, 20	Flere høringssvar er positive overfor at muligheden for overplanting undersøges, da man derved vil optimere arealanvendelse mest muligt.	ENS noterer sig høringssvaret.
Politiske beslutninger og processer	Flere høringssvar stiller sig uforstående over for Energiø Bornholm og de rammer, der er besluttet eller skal besluttet for Energiø Bornholm. F.eks.	Rammerne for Energiø Bornholm har baggrund i Klimaafspraken af 22. juni 2020, hvor Regeringen (S), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre,

<p>Nr. 4, 5, 8, 9, 13, 14, 15, 22</p>	<p>stilles spørgsmålstegn ved beslutningen om placeringen af møller i en 15 km's afstand til kysten, og om Bornholm skal være en energiø.</p>	<p>Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet blev enige om, at der skal anlægges en energiø på Bornholm med 2 GW havvind tilkøbet.</p> <p>I november 2020 besluttede energiforligskredsen placeringen af Energiø Bornholm i Østersøen ca. 20 km syd og sydvest for Bornholm og igangsatte samtidig forundersøgelser af området til Energiø Bornholm.</p> <p>I oktober 2021 meddelte klima-, energi- og forsyningsministeren pålæg om at udvide forundersøgelelsesområdet til Energiø Bornholm. Denne beslutning er udmøntet i <i>Samlet revideret pålæg om gennemførelse af forundersøgelser for Energiø Bornholm</i> af 13. oktober 2021 til Energinet. Grundlaget for plan for Energiø Bornholm er således udvidet til at omfatte det udvidede forundersøgelelsesområde.</p> <p>Det er dog endnu ikke politisk besluttet, om der vil skulle etableres mere end 2 GW havvind, eller om der skal etableres havvindmøller i den udvidede del af området ved Energiø Bornholm indtil 15 km fra kysten. Etablering af havvindmøller tættere på kysten end 20 km vil kræve en ny politisk beslutning herom. Det er således ikke Energistyrelsen, men Forligskredsen, der beslutter om der må opstilles havvind 15 eller 20 km fra kysten, eller om der skal etableres 2 eller 3 GW.</p> <p>En politisk beslutning om de overordnede rammer for Energiø Bornholm forventes taget i sommeren 2022.</p>
<p>Høringsproces Nr. 5, 9, 15</p>	<p>Flere høringssvar stiller spørgsmålstegn til høringsprocessen.</p> <p>Et høringssvar bemærker desuden, at en evt. beslutning om overplanting ikke skal tages, uden en politisk beslutning på Bornholm og uden den dertilhørende ordentlige involvering af den bornholmske befolkning gennem offentlige høringsprocesser om eksplicit også disse højt sandsynlige yderligere industrianlæg samt produktions- og transportprocesser.</p>	<p>Program Energiø Bornholm er stadig på udviklingsstadiet, og der sker derfor udvikling og modning af programmets forskellige anlæg på land og til havs. Det har derfor vist sig nødvendigt med en supplerende høring for at sikre, at miljørapporten og planen inkluderer de korrekte forudsætninger. Da der er tale om en idéhøring, og da der vil blive udarbejdet en samlet afgrænsningsudtalelse og én miljørapport for Plan for Program Energiø Bornholm, er dette inden for lovgivningens rammer og reglerne for høringsprocesser.</p> <p>Til spørgsmålet vedr. overplanting henvises til afsnittet om overplanting i tabel 1 og til afsnittet om politiske beslutninger i tabel 2.</p>

	<p>Et høringssvar foreslår, at høringen udsættes indtil der er en samlet plan for det hele med størrelser på alt inklusive vindmøllehøjde, landanlæg størrelse på det endelige anlæg og PTX raffinaderi mm. Samt placeringen af PtX anlægget og andet industrielt anlæg.</p>	<p>Plan for Program Energiø Bornholm er en overordnet plan, der skal fastsætte de overordnede rammer for de kommende projekter. Projektspecifikke detaljer kan derfor ikke indgå i planen, da det er for tidligt i processen til at vide, f.eks. hvilke vindmøllehøjder der er de tekniske og bedste på tidspunktet, hvor de konkrete projekter skal planlægges.</p> <p>Der vil i forbindelse med miljøvurderingerne af de konkrete projekter ligeledes foregå høring af myndigheder, borgere og interessenter (VVM-fasen).</p> <p>Plan for Program Energiø Bornholm inkluderer ikke planlægning for PtX-produktion eller PtX-anlæg.</p> <p>Se desuden under overskriften PtX i denne tabel.</p>
Nr. 5	<p>Et høringssvar stiller sig tvivlende over for, om myndighederne tager stilling til de høringssvar, der bliver givet.</p>	<p>Energistyrelsen forholder sig til alle de høringssvar, der gives i forbindelse med høringerne. Hvor høringssvarene har været inden for formålet med høringen (idéhøring og samtidigt med formål at afgrænse miljørapporten), og hvor høringssvaret har givet anledning til justeringer af afgrænsningsudtalelsen er denne blevet opdateret.</p> <p>Et eksempel på ét af emnerne, der er blevet inkluderet i afgrænsningen, som ikke var med i 1. udkast afgrænsning, er visualisering og vurderinger af havvindmøllernes lysafmærkning. Muligheden for overplanting har desuden ophav i et høringssvar.</p>
Nr. 15	<p>Et høringssvar udtrykker utilfredshed med borgermødet i Åkirkebyhalerne, var mangelfuld og ikke det som var stillet borgerne i udsigt.</p>	<p>Energistyrelsen giver informationen videre til Bornholms Regionskommune, der afholdt borgermødet.</p>
Kunstig ø Nr. 5, 15	<p>Et par høringssvar spørger, hvorfor man ikke bygger en kunstig ø, som man har valgt at gøre i Nordsøen.</p>	<p>Der er flere årsager til at højspændings- og omformeranlægget ikke er foreslået placeret på en kunstig ø eller platform i Østersøen. For det første gør Bornholms centrale placering i Østersøen, at øen kan fungere som det sted, hvor strømmen opsamles fra havvindmøllerne, der er placeret 15-20 km fra Bornholms kyst. I Nordsøen er rationalet for den kunstige ø særligt forankret i de store afstande. Der er 80-100 kilometer til kysten i Danmark og endnu længere til andre lande, hvorfor</p>

		<p>man er nødt til at lave plads på havet til, at der kan etableres højspændings- og omformerstation mv. Hvis man betragter energiøen som et opsamlingssted for havvind, spiller selve Bornholm dermed en nogenlunde sammenlignelig rolle for Østersøen som den kunstige ø vil gøre for Nordsøen.</p> <p>For det andet skal det pointeres, at etablering af en kunstig ø er en stor investering. Den kunstige ø i Nordsøen har en estimeret omkostning på et tocifret milliardbeløb.</p> <p>For det tredje, er det vigtigt at bemærke, at en mulig etablering af en kunstig ø i Østersøen i dansk farvand må forventes at have miljømæssige konsekvenser, som vores nabolande ville have svært ved at acceptere. Herunder kan nævnes, at en kunstig ø sandsynligvis vil blokere for vandgennemstrømningen, hvilket kan få betydning for vandkvaliteten i Østersøen, samt at der vil skulle arealinddrages i et internationalt naturbeskyttelsesområde. Dette er blot eksempler, da Energistyrelsen ikke har lavet disse miljøundersøgelser, men det må forventes på baggrund af den viden, der forelægger på nuværende tidspunkt.</p> <p>Sidst er det vigtigt at slå fast, at det også er nødvendigt at etablere et anlæg på land både på Sjælland til at modtage strømmen fra Bornholm og ligeledes i Jylland i forbindelse med energiøen i Nordsøen, hvor sidstnævnte vil udgøre ca. 40 ha. Hvis der blev etableret en kunstig ø ved Bornholm, ville der ligeledes skulle etableres et noget mindre anlæg på Bornholm, såfremt man skulle kunne tilkoble Bornholm til energiøen.</p>
	<p>Desuden spørges til finansieringen af en ø i Nordsøen.</p>	<p>Ved spørgsmål til finansiering af kunstig ø i Nordsøen henvises til den politiske baggrund for energiøerne på Energistyrelsens hjemmeside: https://ens.dk/ansvarsomraader/vindenergi/udbud-paa-havvindmoelle-omraadet/danmarks-energieer/fakta-om-energieerne</p> <p>Link til den politiske aftaletekst: https://kefm.dk/Media/5/E/Aftaletekst%20-%20Energi%C3%B8er%20-%20Ejerskab%20og%20konstruktion%20af%20energi%C3%B8er%20mv.pdf</p>

Arealer til havvind Nr. 12, 17	Flere høringssvar stiller spørgsmålstegn ved de indskrænkninger af havarealet, der er foretaget siden 1. idéhøring.	Indskrænkninger af arealerne til havvind især ved Bornholm I har været nødvendige og er baseret på baggrund af dialog med andre myndigheder, herunder Forsvaret og Søfartsstyrelsen. Det er desværre ikke muligt at undgå disse justeringer.
Nr. 18	Et høringssvar bemærker, at de er tilfredse med at det nordvestlige hjørne af Bornholm I Nord er begrænset i sin nordlige udbredelse sammenlignet med Ideoplæg Energiø Bornholm af 27. oktober 2021. Denne begrænsning i udbredelse vil lette indsejlingen til Rønne Havn.	ENS noterer sig høringssvaret.
Nettilslutning Nr. 12, 17	Et par høringssvar bemærker, at de desværre kan konstatere at planen alene rummer nettilslutning på Sjælland ved Solhøj.	Plan for Program Energiø Bornholm omfatter ikke mulighed for tilslutning af fleksibelt forbrug, herunder f.eks. PtX. Planen omfatter ikke den type anlæg, da det ikke har været muligt at beskrive planen tilstrækkeligt til, at der kan miljøvurderes på planen. Nettilslutningen af anlægget har taget udgangspunkt i indpasningen af den overførte energi i transmissionsnettet. Nærmere analyser har forud for den supplerende høring vist, at en nettilslutning af Energiø Bornholm på Sjælland alene er relevant ved Solhøj. Eventuelle projekter, der inddrager fleksibelt forbrug vil skulle etableres som selvstændige projekter uafhængigt af Plan for Program Energiø Bornholm.
Nr. 22	Et høringssvar foreslår, at man nettilslutter i Lubmin i Tyskland.	Energistyrelsen kan ikke planlægge projekter i andre lande.
Kabler og rørledninger Nr. 3	Et høringssvar bemærker, at planområderne for både Bornholm I og Bornholm II krydses af Baltic Pipe naturgasrørledningen, og Bornholm II krydses ligeledes af Nord Stream naturgasrørledningerne. Der gøres opmærksom på, at alt færdsel og aktivitet i de pågældende områder skal derfor koordineres med ejerne af gasrørledningerne.	Energiø-projektet er opmærksomme på eksisterende og planlagte rørledninger og vil inddrage krydsninger af disse i forbindelse med planlægning og etablering af kabler.
Ammoniak og ethanol Nr. 18	Et høringssvar gør opmærksom på, at Rønne Havn gennem projektet Bornholm Bunker Hub også i gang med at undersøge muligheden for at afsætte eFuels som ammoniak og metanol til de forbi passerende skibe.	Enerstyrelsen noterer sig høringssvaret.
Fredning og beskyttelse Nr. 5, 15	Et par høringssvar bemærker, at man bør frede det kystnære havområde for opsætning af møller i hele Danmark.	Spørgsmålet om udpegning af fredninger indgår ikke som en del af nærværende planproces. Udpegninger af fredninger ligger uden for Energi-styrelsens resort, da spørgsmålet vedr. fredninger placeret under Miljøministeriet, hvorfor konkrete forespørgsel kan rettes hertil.

<p>Dialog Høringssvar nr. 9, 15</p>	<p>Flere høringssvar efterspørger bedre dialog med borgere på Bornholm.</p>	<p>Det er vigtigt for Energistyrelsen, at der er åbenhed, inddragelse og dialog med borgere, foreninger og organisationer om det kommende projekt. I den forbindelse bemærkes, at den netop afsluttede høring angår den overordnede plan og afgrænsningen af miljørapporten, der skal udarbejdes i forbindelse med miljøvurderingen af planen (og specifikt vedr. overplanting) og ikke et konkret projekt.</p> <p>Dermed er Energistyrelsens arbejde endnu på et tidligt stadie, og denne høring udgør – ud over afholdelsen af flere borgermøder - en af de første henvendelser til offentligheden om input til planerne.</p> <p>Energistyrelsen vil notere sig høringssvaret og arbejde yderligere for at sikre dialogen med borgere og inddragelsen af borgerne på Bornholm og Sjælland.</p> <p>Der henvises desuden til at Bornholms Regionskommune og Energinet i forbindelse med kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurdering af landanlægget (VVM for landanlægget) vil gennemføre idéhøringer og høringer af det konkrete landanlæg.</p>
<p>PtX Nr. 12, 17, 18</p>	<p>Flere høringssvar efterspørger at PtX og/eller brintmøller skal medtages i planen for Energiø Bornholm, og at mulighederne for PtX undersøges.</p>	<p>Plan for Program Energiø Bornholm inkluderer ikke planlægning for PtX-produktion eller PtX-anlæg. Energiø Bornholm er alene tænkt som et el-producerende anlæg, hvorfor der heller ikke planlægges for etablering af brintmøller.</p>
<p>Nr. 5, 9, 15</p>	<p>Flere høringssvar udtrykker bekymring om PtX.</p>	<p>Eventuel etablering af PtX-anlæg på land, herunder planlægningen heraf håndteres ikke af Energistyrelsen. I stedet vil det på planniveau skulle håndteres af Bornholms Regionskommune, mens tilladelse hertil meddeles af enten kommunen eller Miljøstyrelsen - afhængig af, hvilken type anlæg, der er tale om. De nærmere regler herom er behandlet i miljøbeskyttelsesloven og godkendelsesbekendtgørelsen, jf. også Miljøstyrelsens hjemmeside: https://miljogodkendelsesvejledningen.dk/opslag/53-godkendelsespligt/. På Miljøstyrelsens hjemmeside kan du også læse nærmere om plangrundlaget for PtX.</p> <p>Energistyrelsen tager desuden bemærkning om at PtX vil kunne føre til en stærk økonomisk interesse i overplanting, til efterretning.</p>

P: Øvrige bemærkninger		
Kabelføring Nr. 16	Et høringssvar opfordrer til at kabelføringen planlægges, så der ikke er grund til at klage.	Energistyrelsen vil formidle høringssvaret videre til Energinet, der er ansvarlige for planlægning og etablering af kabler på land.
Anlægsarbejde Nr. 16	Et høringssvar gør opmærksom på, at anlægsarbejdet heller ikke er omfattet af kommunens planlægning for landanlæggene.	Energistyrelsen formidler høringssvaret videre til Bornholms Regionskommune.
Radar og radiokæder Nr. 17	Et høringssvar gør opmærksom på, at analyser af indvirkning på radar og radiokæder er tidskrævende, og med fordel allerede kan igangsættes.	Energistyrelsen noterer sig høringssvaret.
Elnettet Nr. 12, 17	<p>Et par høringssvar gør opmærksom på, at Energinets omkostninger til netforstærkninger kan reduceres og sikring af N-1-kriteriet, ved at anvende fleksibelt forbrug i nettilslutningen.</p> <p>Ved at placere fleksibelt forbrug på kysten, før havvinden rammer elnettet, kan behovet for netforstærkninger reduceres markant, samtidig med at udfordringen med N-1-kriteriet reduceres</p>	Energistyrelsen formidler høringssvaret videre til Energinet, der er bygherre for landanlæg og kabler.
Nye data Nr. 17	<p>Et høringssvar efterspørger bedre data for havvindmøllers effekt på særligt beskyttede fugle- og flagermusarter.</p> <p>Der gøres opmærksom på fuglebeskyttelsesområdet for havlit (F129), der er beliggende mellem de to havvindmølle-layouts.</p> <p>Der opfordres til, at der både igangsættes et meta-studie af allerede udførte analyser af havvindmøllers effekt på de omfattede fuglearter omkring Bornholm, og i særdeleshed bufferzone for havlit. Det bør understøttes af ny dataindsamling fra eksisterende danske havvindmølleparkeer.</p>	<p>Energistyrelsen er opmærksom på udpegningen af fuglebeskyttelsesområdet F129.</p> <p>Der er til brug for den kommende miljøkonsekvensrapport (VVM-fasen) for havvind igangsat omfattende miljøundersøgelser af bl.a. havlit. Miljøkonsekvensrapporten for havvind vil på det pågældende tidspunkt ligeledes indeholde analyser af påvirkningerne på fugle og flagermus.</p> <p>Til miljøvurderingen af planen, hvilket denne supplerende høring vedrører, baseres vurderingerne på eksisterende viden og følger planens detaljeringsniveau, som påkrævet i miljøvurderingsloven. Miljørapporten vil inkludere Natura 2000-vurderinger for at sikre at påvirkninger af fuglebeskyttelsesområdet vurderes.</p>
Havplanen Nr. 20	En myndighed ønsker at arealreservationerne i Havplanen justeres, så det modsvarer det aktuelle høringsmateriale.	Energistyrelsen kan informere, at der pågår justeringer af Ei-arealer i forhold til Havplanen, så det modsvarer de aktuelle planarealer til havvind og dertilhørende kabler og interconnectorer.
Besøgscenter Nr. 20	En myndighed inviterer Energistyrelsen til en dialog om muligheden for at indgå i et partnerskab om etablering af et besøgscenter i tilknytning til anlægget.	Energistyrelsen formidler høringssvaret videre til Energinet, der er bygherre for landanlæg og kabler.

	De gør opmærksom på, at et besøgscenter muligvis kan etableres sammen med et eventuelt testcenter tilknyttet landanlægget.	
Tidligere hørings-svar Nr. 1, 3, 21	En række myndigheder og interessenter henviser til tidligere høringsvar afgivet i forbindelse med 1. idéhøring.	Energistyrelsen noterer sig høringsvarene.
Arbejds miljøloven Nr. 2	Et høringsvar gør opmærksom på, at det forudsættes at arbejdsmiljøloven overholdes, når det konkrete arbejde igangsættes.	Energistyrelsen noterer sig høringsvaret til den videre proces.
Selvforsyning Nr. 22	Et høringsvar gør opmærksom på, at Bornholm allerede i dag er stort set selvforsynende med grøn el fra landmøller og celler.	Energistyrelsen noterer sig høringsvaret, og henviser i øvrigt til svaret om de politiske beslutninger og processer.
Sikkerhedspolitik Nr. 7	Et høringsvar gør opmærksom på den sikkerhedspolitiske situation, samt Bornholms placering som den østligste landsdel, og anbefaler at der inkorporeres nytænkende tiltag i det store anlæg på Bornholm.	Energistyrelsen er løbende i dialog med de relevante myndigheder ift. sikkerhedsvurderinger for anlægget på Bornholm, og vil i den forbindelse sikre anlægget til det nødvendige sikkerhedsniveau
Geologi Nr. 3	En myndighed, gør opmærksomme på, at en tydelig geologisk underopdeling af undergrunden i områderne bør foreligge inden anlægsaktiviteter påbegyndes for at sikre, at påvirkningerne fra anlægsfasen og eventuel tilstedeværelse af shallow gas i områderne er afdækket.	Inden udbud af havvindmølleparkerne vil der blive foretaget forundersøgelser for blandt andet at afdække undergrundens beskaffenhed og evt. forekomst af shallow gas.

Tabel 3 Oversigt over indkomne høringsvar fra den supplerende høring til idéhøringen.

Myndigheder				
Energistyrelsens høringsvar nr.	Afsender	Dato	Ingen bemærkninger	Emner
1	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen	06-05-2022	x	
2	Arbejdstilsynet	04-05-2022	x	
3	Energistyrelsens Center for undergrund og beredskab	05-05-2022		O, P
10	Erhvervsministeriet	09-05-2022	x	
11	Miljøministeriet	06-05-2022	x	
20	Bornholms Regionskommune	09-05-2022		O, P
21	Miljøstyrelsens enhed for hav- og vandmiljø og Miljøstyrelsens enhed for arter og naturbeskyttelse	23-05-2022		A, D, H, I, P

Borgere

Energistyrelsens høringssvar nr.	Afsender	Dato	Ingen bemærkninger	Emner
4	Privat	05-05-2022		E, O,
5	Privat	05-05-2022		A, B, E, J, L, M, O
6	Privat	05-05-2022		E, K, O,
7	Privat	09-05-2022		B, E, P
8	Privat	05-05-2022		E, K, O,
13	Privat	08-05-2022		E, O,
14	Privat	08-05-2022		A, O
22	Privat	23-05-2022		A, J, M, O, P

Interessenter og NGO

Energistyrelsens høringssvar nr.	Afsender	Dato	Ingen bemærkninger	Emner
9	Bornholms Miljø- og energiforening (BOMEF)	06-05-2022		A, O,
12	Ørsted	09-05-2022		O, P,
15	Borgerforeningen Energjø Bornholm	09-05-2022		A, C, E, F, J, L, O,
16	DN Bornholm	09-05-2022		A, B, E, N, P
17	Green Power Denmark	09-05-2022		E, F, N, O, P
18	Rønne Havn A/S	09-05-2022		N, O,
19	Bornholms Landbrug & Fødevarer	09-05-2022		D, G